

In Scandinavië heet het Kulturhus, in Nederland een multifunctionele accommodatie (MFA). Volgens Tom de Haas een 'tak van sport' waarin werk is voor vierduizend mensen die zijn aangewezen op subsidie of

looncompensatie. Een win-winsituatie voor niet alleen de medewerkers, maar ook voor de uitvoerders van de Wsw en re-integratie, gemeenten en woningcorporaties.

Visualisaties van Kulturhus De Breehoek in Scherpenzeel (provincie Utrecht), geopend in 2009.

Tekst: Tom de Haas (*) | Illustraties: Koppert + Koenis Architecten

Kulturhus of MFA biedt brede waaier aan werk

Multifunctionele medewerkers

Een Kulturhus is een combinatie van verschillende voorzieningen in één of meerdere gebouwen, waarin samenwerking de sleutel is. Vaak worden niet-commerciële voorzieningen gemengd met commerciële voorzieningen zoals een VVV, bank, postkantoor, bibliotheek, peuterspeelzaal, kinderopvang, schoolruimte, spreekkamers voor artsen, fysiotherapeuten en anderen, vergaderfaciliteiten en ontmoetingsplekken. De bibliotheek is hierbij in veel gevallen de vertegenwoordiger van de brede dienstverlening op het terrein van informatie, educatie en cultuur. Overdag komen er mensen uit de buurt koffiedrinken. Een bedrijf of instelling uit de omgeving organiseert zijn of haar overleg of training in de beschikbare zalen. Steeds vaker is ook het Wmo-loket van de gemeente er gehuisvest. Waar Kulturhus een Scandinavisch begrip is, wordt in Nederlandse ambtelijke kringen vooral gesproken over een multifunctionele accommodatie (MFA).

De afgelopen tien jaar hebben gemeenten, woningcorporaties en directies van scholen, welzijnsorganisaties en zorginstellingen fors geïnvesteerd in het oprichten en beheren van MFA's. De redenen hiervoor zijn eenvoudig. Nederland vergrijst; nu een nieuwe school bouwen betekent dat deze over pakweg tien jaar leegstaat omdat er onvoldoende leerlingen zijn. Als het nieuwe gebouw zo wordt gemaakt dat het later ook kan worden gebruikt als bibliotheek, als muziekrimte of zelfs als appartementencomplex, is dat interessant. Multifunctioneel wil dan zeggen: alle ruimtes in dit gebouw kunnen nu, en ook later, voor diverse doelen worden ingezet. Steeds vaker wordt een MFA ook als uitvalsbasis gebruikt voor leefbaarheidsprojecten in de buurt of de wijk. Participatieprojecten en vrijwilligerswerk vinden op deze manier hun thuisbasis eveneens in een MFA. Het aantal MFA's groeit gestaag. Het afgelopen jaar werden er gemiddeld vier per week geopend in het hele land.

Een middelgrote stad als Den Bosch of Tilburg heeft al snel vijftien tot twintig van dergelijke accommodaties. Over het hele land gezien zijn er volgens een ruwe schatting bijna duizend van dit soort accommodaties – variërend van kleine buurthuizen tot brede scholen en gebouwen die op een thema zijn gericht, bijvoorbeeld popmuziek. Voorbeelden van de laatste zijn Muziekcentrum Vredenburg in Utrecht en 013 in Tilburg.

Relatie met gemeenten

MFA's zijn interessant voor uitvoerders van de Wsw en re-integratie. En wel om een aantal redenen. Steeds meer SW-bedrijven concentreren zich op dienstverlenende activiteiten die in het eigen werkgebied en de directe omgeving kunnen worden uitgevoerd. Heel vaak is de gemeente, direct of indirect, betrokken bij de opstart en het in stand houden van MFA's. Nog steeds zijn overheidsopdrachten de meest betrouwbare opdrachten

als het gaat om het betalingsgedrag van de opdrachtgever.

Ook voor mensen in de Wsw of in een re-integratietraject is werken in een MFA interessant. Er is veel werk te doen dat past bij de kwaliteiten van deze doelgroep. Bijvoorbeeld receptiewerk, reprotaken, schoonmaakwerkzaamheden en iets als vergader- en cursusruimtes voorbereiden. Ook eenvoudige cateringactiviteiten en toezicht houden behoren tot het takenpakket. Een deel van het werk kan overdag worden gedaan.

SW-bedrijven spreken hun gemeente(n) steeds meer aan op het bieden van passend werk in het publieke domein. Bij veel gemeenten zijn de mogelijkheden in het groen en de schoonmaak al goed in beeld en goed benut. De werkgelegenheid in de MFA's is nog een groeiende markt. Werken in een MFA leidt eveneens tot een intensivering van de contacten met woningcorporaties. Ook dat is de komende jaren heel aantrekkelijk. Ook buiten de samenwerking in een MFA is de relatie gemeente-corporatie-SW-bedrijf aansprekend.

De komende jaren staan de financiën van de gemeenten onder druk. Alleen snel economisch herstel van bedrijven kan de last verlichten. Voor managers van MFA's is het belangrijk alle kansen in de gemeente te benutten om een positieve exploitatie te draaien. Actief samenwerken met bedrijven op het terrein van gesubsidieerde arbeid en re-integratie is zo'n kans en kan alleen maar een win-winsituatie betekenen.

Praktijkvoorbeelden

Diverse SW-bedrijven zijn al actief op

deze markt. IBN uit Uden voert een brede opdracht uit in de MFA Oelbroek in de gemeente Mill-Sint Hubert in Noordoost-Brabant. Het dagelijks beheer, de catering en de hele activiteitenprogrammering worden daar verzorgd. De WSD-Groep uit Boxtel maakt echt een prioriteit van het verwerven van beheeropdrachten in MFA's. In de MFA het Spectrum in Schijndel, een gemeente met ongeveer 25.000 inwoners, werken in totaal veertien mensen van WSD. Twee medewerkers zijn in dienst van de MFA, zes medewerkers werken op basis van een dienstverleningscontract in de MFA en zes anderen bij de bibliotheek en de muziekschool in de MFA. WNK Bedrijven doet sinds kort het beheer van een MFA waarin diverse lokale en provinciale organisaties zijn gehuisvest. Kerntaken: gebouwenbeheer en klein onderhoud, runnen van het bedrijfsrestaurant, verzorgen van de receptie, schoonmaak, postvoorziening en het opzetten van arbo en BHV. Er zijn heel veel conciërgeachtige taken te doen in MFA's. IBN heeft daarom samen met Helicon en SBK, een commerciële opleider, een erkende mbo-opleiding opgezet voor conciërges. Zoals gezegd maken scholen steeds vaker onderdeel uit van een MFA – een brede school. Ook binnen het Rotonde-model van Stichting Cocon worden, onder leiding van Ton van den Bruggen, mensen opgeleid tot onderhoudsmedewerkers met een brede inzetbaarheid binnen MFA's.

Calamiteitendiensten

De samenwerking met gemeenten en woningcorporaties levert ook weer nieuwe ontwikkelingen op. In Alkmaar heeft

WNK Bedrijven voor Woonwaard, een grote woningcorporatie, al het onroerend goed digitaal in kaart gebracht en daarbij de groenvoorziening en de staat van onderhoud beschreven. Op basis van voorstellen tot verbetering voert WNK nu het hele groenonderhoud en veel schoonmaakwerkzaamheden voor Woonwaard uit. WNK doet ook de afhandeling van klachten die via de conciërges van Woonwaard binnenkomen. Verder worden calamiteitendiensten geleverd.

In het eerste kwartaal van 2011 heeft Ergon, het SW-bedrijf van Eindhoven en omstreken, een contract getekend met de gemeente Eindhoven en de vier woningcorporaties in de stad voor de inzet van elf wijkconciërges. Ervaren SW-medewerkers gaan met een klein team ieder in één vaste wijk aan de slag. Een flinke opdracht met groeipotentieel.

Zoals al aangegeven wordt het aantal MFA's in Nederland geraamd op ongeveer duizend. Als er in iedere MFA werk is voor vier mensen die aangewezen zijn op subsidie of looncompensatie, is er alleen in deze 'tak van sport' al werk voor vierduizend mensen. Ook als de fanfare niet oefent in de MFA moet daar voor SW-bedrijven toch muziek in zitten? ■

Zie ook www.kulturhus.nl.

(*) Tom de Haas is zelfstandig adviseur, schrijver en associate partner van Kock en inmiddels zo'n 20 jaar werkzaam in de SW- en re-integratiesector. Hij is tevens medeoprichter van het MFA-Lab, een projectorganisatie die zich richt op het verbeteren van de exploitatie van multifunctionele accommodaties in ons land.